Masteroppgaven

Per Tovmo
Nestleder, Institutt for samfunnsøkonomi
22. Sept. 2017

Opplegg

1. Masteroppgavearbeidets faser
2. Aktuelle veiledere m/spesialområde, våren 2018
3. Forslag til tema
4. Datakilder
5. Formelle retningslinjer
6. Stipendiat Mia Sohlman presenterer egne erfaringer med masteroppgaven

Faser i skrivearbeidet

1. Startfasen
   - Se på artikler og tidligere oppgaver
   - Avklar problemstilling. Presisjon!
   - Avklare gjennomførbarhet
2. Hovedfase
   - Gjennomføring av analysen
   - Skriving
   - Presenter arbeidet på oppgaveseminar i uke 9
3. Avslutningsfase
   - Skape rød tråd i framstillingen
   - Pussing

Veiledere våren 2018

1. Hans Bonesrønning; utdanningsøkonomi, offentlig økonomi
2. Gunnar Bårdsen; tidsserieøkonometri, makroøkonomi, finans
3. Fredrik Carlsen; offentlig økonomi, helseøkonomi, arbeidsmarkedsøkonomi, regionaløkonomi/urbanisering,
4. Snorre Lindset; finans
5. Kåre Johansen; arbeidsmarkedsøkonomi, tidsserieøkonometri
6. Yajie Liu; miljø- og ressursøkonomi
7. Knut Anton Mork; makroøkonomi, finans

Veiledere våren 2017 (forts.)

8. Anders Skonhoft; miljø- og ressursøkonomi
9. Hildegunn E. Stokke; regionaløkonomi/urbanisering, arbeidsmarkedsøkonomi, økonomisk vekst
10. Ragnar Torvik; naturressurser, politisk økonomi, utviklingsøkonomi, makroøkonomi/finans
11. Per Tovmo; offentlig økonomi, politisk økonomi
12. Costanza Biavaschi; arbeidsmarked
13. Colin Green; utdanningsøkonomi, arbeidsmarkedsøkonomi
14. Jørn Rattsø; regional økonomi, offentlig økonomi, utviklingsøkonomi, politisk økonomi
15. Joakim Prestmo (BN Bank), makro

Viktig å komme tidlig i gang!

- Bør ha veileder og problemstilling klar før jul
- Vi gir forslag til mulige problemstillinger, men dere oppfordres til å komme opp med egne problemstillinger!
- Dere konkurrerer om forslagene (bl.a. basert på karakterer) – ikke lenger 'først til mølla'
- Send inn liste med de tre problemstillingene dere helst vil skrive om (i prioritert rekkefølge) – enten hentet fra forslagene i denne presentasjonen eller egne forslag
- Studenter som ønsker å skrive sammen, sender felles liste
- Sendes til econ@ok.ntnu.no – frist fredag 20. oktober!
- Om dere har eget forslag til problemstilling og vil ha en sjekk på om den er gjennomførbar, kan forslaget sendes til samme e-mail innen 5. oktober, og vi gir tilbakemelding før 20. oktober
- Veileder og problemstilling fordeles av instituttet

FORSLAG TIL TEMA

Sortert etter veileder

Veileder Costanza Biavaschi

(Oppgaven må skrives på engelsk)

1. Language and the economic assimilation of migrants in Norway

Language acquisition has been shown to be a key determinant of immigrant economic assimilation in the host country. But do language training programs in Norway facilitate immigrant integration in the labor market? Empirical analysis

2. Is Brexit reshaping intra-European migration flows?

International migration episodes are the outcome of complex, forward looking decisions. Potential migrants need to evaluate current and future economic prospects at home as well as across a broad range of potential destinations. Therefore, a shock like Brexit could change the incentives to move to the UK, to stay in the UK, or to leave the UK, but could also have broader effects on other countries, making other destinations more attractive. This thesis aims to empirically evaluate whether Brexit has been reshaping intra-European migration flows.

Veileder Costanza Biavaschi

3. Childcare programs and nation-building

Early education programs might work as an important mean for nation building in increasingly diverse societies. This thesis will empirically study the effects of childcare programs on parental political views and trust in national institutions.

4. The economic determinants of name choices

Immigrants in the U.S. at the turn of the 20th century often Americanized their names. The literature has shown that name Americanization of own's names and children's names was associated with greater economic success. But what were the determinants of name choices? Which factors increased or hindered immigrants' propensity to change their names?

Veileder Anders Skonhoft

5. Åpent fiske på en fiskebestand hvor alderssammensetningen er kjent. Hva skjer med bestandssammensetningen når fisket er uregulert? (Modellstudie og numerisk analyse)

6. Personbiltrafikk i Norge og Europa. Er elbilen årsaken til at biltrafikken har økt mer i Norge enn i andre land? (Modellstudie og statistisk undersøkelse)

7. Konflikten ulv - elg i Norge. Ulven spiser elg; hvilken effekt har dette på forvaltning og jaktutbytte? (Modellstudie og numerisk analyse)

8. Spiser oppdrettsfisken i Norge for mye vill fisk? Hva er betydningen av norsk oppdrettslaks for ville fiskebestander? (Modellstudie og numerisk analyse)

Veileder Hildegunn E. Stokke

9. **Effekt av arbeidsgiveravgift på lønn og sysselsetting.**

Norge har regionalt differensiert arbeidsgiveravgift. Det har vært flere endringer over tid både i skattesats innenfor hver enkelt sone og i hvilken sone ulike kommuner tilhører. I 2000 ble f.eks. 32 kommuner flyttet fra sone 2 med 10.6% arbeidsgiveravgift til sone 3 med 6.4% arbeidsgiveravgift. Kan bruke diff-in-diff estimering til å identifisere effekt av redusert arbeidsgiveravgift på lønn og sysselsetting.

10. Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner

Hva forklarer observerte lønnsforskjeller mellom menn og kvinner i Norge? Data for mannlig lønnspremium på regionnivå kan brukes til å undersøke om lønnsgapet avhenger av faktorer som befolkningsnivå, næringssammensetning, demografi, og andel høyt utdanna.

11. Regional befolkningsutvikling i Norge

Ved bruk av historiske befolkningsdata på regionnivå (siden tidlig på 1800-tallet) kan en studere divergens vs. konvergens i befolkningsnivå mellom regioner. Har befolkningsveksten siden 1800 vært størst i de regionene som var mest folkerike i starten av perioden? Hvor sterk er i så fall urbaniseringen? Regional allokering av befolkning kan også relateres til naturlige/geografiske egenskaper ved regionene (kyst, fjell, elver, temperatur etc.).

Veileder Per Tovmo

12. Effekten av kommunereformen, empirisk oppgave. Kommunereformen ga insentiver til strategisk adferd for kommunene som forventet å bli slått sammen med andre. Mulige problemstillinger:

Økte investeringer, oppbygging av gjeld.

Veileder Per Tovmo

13. Effekten av stemmerettsutvidelser på kommunale beslutninger

- Stemmeretten ved lokale valg ble utvidet i 1901 og 1910 (bl.a. fikk kvinner stemmerett). Hadde dette betydning for det kommunale tjenestetilbudet?
- Det eksisterer noe data, men en del av eventuelle oppgaver vil være å samle inn nye data fra denne perioden.
- Det er materiale for flere oppgaver f. eks. studere ulike kommunale tjenester, se på eventuelle ulike effekter av de to reformene, effekten på skattenivå osv.

Veileder Kåre Johansen

14. Betydningen av næringsspesifikke versus eksterne variable for næringsspesifikk lønnsutvikling

Problemstillingen her er i første rekke å avdekke empirisk i hvilken grad næringsspesifikk lønnsomhet (målt ved verdiskapning per timeverk, eventuelt produktpris og produktivitet) påvirker lønn i vedkommende næring når det kontrolleres for sektoreksterne faktorer (alternativlønn, arbeidsledighet, konsumpris eller rett og slett kontrollerer for makrovariable med tidsdummyer).

Flere tidligere studier om insider-outsider mekanismer vil være nyttige utgangspunkt, men det er relativt lite ny empiri på området. For å gjennomføre en slik undersøkelse trengs paneldata. Jeg ser for meg at det i en masteroppgave brukes data fra Statistikkbanken (SSB), årlig nasjonalregnskap etter næring. Det kan ta noe tid med tilrettelegging av data (men ikke krevende) så det kan være en god ide om **to kandidater skriver sammen.** Estimering: Fixed effects modell; mulig utvidelse ved bruk av IV / GMM-estimering.

Passer for kandidater med interesse for arbeidsmarked og / eller paneldataøkonometri

Veileder Kåre Johansen

15. Dynamisk modellering av arbeidsledighet

Mulighet for **flere oppgaver** (data for ulike land, data for ulike norske regioner, tidsserieanalyse versus paneldata eller ulikt fokus).

Start med å avdekke tidsserieegenskaper til arbeidsledighetsraten for å gi svar på spørsmål om:

a) Hysterese / persistens i arbeidsledigheten versus «mean reversion» mot likevektsledighet (metodisk opplegg vil her være å starte med å teste om ledighetsraten er ikke-stasjonaritet).

Mulige videreføringer

b) Arbeidsledigheten lettere opp enn ned? Er ledighetsdynamikken regimeavhengig? Ulik tilpasningshastighet avhengig av retning og nivå. (Modellering: Standard AR-modell med regimedummies. Videreføring: Ikke-linearitet og / eller Markov-switching).

c) Er arbeidsledigheten mer eller mindre **volatil** i regime med inflasjonsstyring? Metodisk opplegg vil være å estimere varianter av GARCH-modeller som inkluderer regimedummy for perioden med inflasjonsstyring.

Mye av de samme analysene kan gjennomføres ved å benytte data for **sysselsettingsvekst**. Særlig spørsmål c) kan være interessant å analysere ved bruk av sysselsettingsdata for ulike næringer (skjermet vs konkurranseutsatt).

Passer for kandidater med interesse for arbeidsmarked og / eller tidsserieøkonometri (kan gjøre mye ut av det økonometriske både når det gjelder spesifikasjon, modellvalg og estimering).

Veileder Kåre Johansen

16. Oljepris og oljeinvesteringer

Hovedproblemstilling vil være å avdekke betydningen av endringer i oljepris for investeringer innen olje- gassutvinning kontrollert for andre relevante forklaringsvariable. Betydelige fluktuasjoner i oljeprisen gir mye «fart i data».

Ta utgangspunkt i investeringsteori, etabler dynamisk modell for investeringsaktiviteten. Data for sentrale variable finnes i Statistikkbanken (SSB). Vil være naturlig å estimere ulike modellvarianter der fokus i den empiriske analysen legges på kort- og langsiktige effekter av oljepris.

Passer for studenter med interesse for makro (investeringene er en viktig og volatil makroøkonomisk variabel) og / eller tidsserieøkonometri (kan gjøre mye ut av det økonometriske her).

Veileder Kåre Johansen

17. Oljepris og oljelønninger

Påvirker oljepris lønn i oljesektoren når en kontrollerer for den generelle lønnsutviklingen i økonomien (f.eks industri)?

Tidsserieanalyse enten basert på årlig nasjonalregnskap eller kvartalsvis ditto. Avdekke eventuelle kort- og langsiktige effekter (kointegrasjon og likevektkorrigering). Mulig å ta hensyn til potensiell simultanitet mellom oljelønn og industrilønn.

Data for sentrale variable tilgjengelig i Statistikkbanken, SSB

Passer for kandidater med interesse for tidsserieøkonometri eller arbeidsmarked.

Veileder Ragnar Torvik

18. Hvorfor har globale realrenter falt i flere tiår – og vil de forbli lave i tiden fremover?

19. Digitalisering og robotisering – hva blir konsekvensene?

20. Når blir det politisk attraktivt å ty til vold og stigmatisering av minoritetsgrupper?

Veileder Fredrik Carlsen

21. **Sosiale forskjeller i helsetilstand**

Det er velkjent at personer med høy inntekt og høy utdanning har bedre enn personer med lav inntekt og lav utdanning. Men hvordan er disse forskjellene i Norge sammenlignet med andre land? Masteroppgaven skal bruke European Social Survey fra de siste årene til å studere om sammenhengen mellom sosioøkonomisk status og helse er svakere eller sterkere i Norge, sammenlignet med andre land. Resultatene brukes til å diskutere relevansen av teorier om sosial ulikhet i helse.

Veileder Fredrik Carlsen

22. Asylsøkere og stemmegivning

Masteroppgaven skal undersøke om antall asylsøkere/flyktninger ved mottak i en kommune påvirker innbyggernes valg av parti i stortings- og lokalvalg. De siste årene har det vært betydelige variasjoner i antall asylsøkere og flyktninger som kommer til Norge som igjen har forårsaket svingninger i hvor mange som befinner seg i lokale mottak. Oppgaven skal utnytte disse variasjonene til å estimere hvordan politisk stemmegivning påvirkes.

Veileder Fredrik Carlsen

23. Den nordiske samfunnsmodellen

Norge og de andre nordiske land ligger på topp når det gjelder diverse mål på livsstandard. Men hvilke grupper i samfunnet er det som bidrar til dette? Har alle grupper det bedre enn i andre land, eller er det bare bestemte sosiale og demografiske grupper? Masteroppgaven skal bruke European Social Survey til å sammenligne subjektiv tilfredshet med livet for ulike grupper i ulike land. Hvilke grupper bidrar til at folk i Norden er lykkelige? Hva kan resultatene si om den nordiske samfunnsmodellen?

Veileder Knut Anton Mork

24. An empirical study of the effects of monetary policy shocks in Norway and/or Sweden.

25. Same as the above, but with an alternative approach: Use historical data from periods when the monetary policy was tied to a fixed exchange rate.

26. Oil, Equities, and the Zero Lower Bound.

27. A textual analysis of the importance of the housing market for the deliberations of Norges Bank and Sveriges Riksbank.

28. Stock Returns over the FOMC Cycle

Veileder Knut Anton Mork

29. Why is the VIX index so low?

The VIX index measures stock-market volatility as implied by option pricing. It is supposed to rise when uncertainty rises. Over the past year, uncertainty has increased significantly regarding economic policy as well as geopolitics. Yet, the VIX remains at record low levels, moving only slightly in response to seemingly dramatic events.

Possible explanations include:

Other factors make up for these events

Investors don't insure against uncertainty as long as the expected value is positive

Investors ignore tail risks.

Research question: What insights on this puzzle can be gained from data and/or the literature?

Veileder Snorre Lindset

30. Hvordan påvirkes aksjekursene på Oslo Børs når selskapene betaler utbytte (går ex-dividend)? Dette er en empirisk oppgave.

31. Hvordan påvirker senioritet prising og risiko i obligasjoner og lån? Det vil være vanskelig å finne data til denne oppgaven. Oppgaven vil derfor bestå av teori/modellering.

32. Hvordan påvirker pant prising og risiko i obligasjoner og lån? Teori/modellering.

33. Hva forklarer forskjellen i avkastning på senior bonds og covered bonds? Oppgaven er empirisk. Veileder kan framskaffe noe av datagrunnlaget.

34. Det har blitt hevdet (DN 15. mai 2017) at når korrelasjonen mellom avkastningene på aksjene i ulike sektorer på børsen er lav, øker det sannsynligheten for at aksjemarkedet kan falle. Stemmer dette? Dette er en empirisk oppgave.

Veileder Jørn Rattsø

35. Kapitalisering , sammenheng mellom barnehagetilbud og boligpriser. Vi har gjort analyse på kommunenivå, og er her interessert i konkurransen mellom kommuner, altså betydningen av nabokommunenes barnehagetilbud for boligprisene i kommunen. Data er tilgjengelig.

36. Vertikale fiskale ubalanser og underskudd/overskudd/ gjeld. Studere om det er noe systematisk sammenheng mellom hvordan kommunen er finansiert (andeler skatt, overføringer, avgifter) og kommunens økonomiske driftssituasjon. Kommunedatabasen.

Veileder Jørn Rattsø

37. Kommunenes betydning for befolkningsutviklingen, regresjon med befolkningsvekst mot kommunevariable, data tilgjengelig

38. Kommunenes betydning for inntektsulikhet, regresjon med inntektsulikhet mot kommunevariable, data tilgjengelig

Veileder Colin Green
(Oppgave må skrives på engelsk)

39. The effect of gender diversity on corporation governance (in Europe)

There is increasing emphasis on increasing diversity (particularly gender) in corporate decision making. Previous research has found mixed effects of gender diversity on firm outcomes. This project will use data on large, listed, European firms to examine the effects of corporate board gender diversity on corporate governance and firm outcomes.

Veileder Colin Green
(Oppgave må skrives på engelsk)

40. Performance related pay schemes and worker outcomes.

Performance related pay schemes (piece rates, bonuses, commissions etc) aim to more directly align worker and firm outcomes, and increase both productivity and worker wages. At the same time a concern is that they lead to a range of perverse outcomes. This project uses individual longitudinal data to considers the effect of these schemes on worker outcomes such as pay, wellbeing and health.

Veileder Colin Green
(Oppgave må skrives på engelsk)

41. The determinants and educational effects of school bullying

Despite evidence that school bullying has large and long-lasting effects on individual outcomes there is, in practice, very little empirical evidence on this topic. This project uses Norwegian data to examine the determinants of bullying at school and the relationship of bullying to educational attainment.

Veileder Hans Bonesrønning

Alle oppgavene er knyttet til 1+1-prosjektet som undersøker effektene av smågruppeundervisning på 2.-4. trinn i grunnskolen.

42. Lærer elever mer når smågruppeundervisning gis av godt utdannede og erfarne lærere?

43. Tjener lavt presterende elever mer enn høyt presterende elever på å delta i smågruppeundervisning?

44. Varierer effektene av smågruppeundervisning mellom kommuner? Hvis svaret er ja – hva kan grunnene være?

Veileder Gunnar Bårdsen

45. Langsiktige sammenhenger i energimarkedet?

46. Prognoser for elbilmarkedet.

47. Regimer i realvalutakurser.

Veileder Yajie Liu

(Oppgave må skrives på engelsk)

48. Agent-based resource management in fisheries. An agent-based decision model will be designed for policy evaluation under a context of climate change, or management decision.

Veileder Joakim Prestmo (BN Bank)

49. Boligpriser, inntektsutvikling og befolkningsvekst. Hva bestemmer utviklingen i boligprisene? Er det forskjell på en modell for langsiktige og kortsiktige boligpriser? Har sentralisering sterk effekt på boligprisene? Hvordan påvirker arbeidsinnvandring boligbehovet og dermed prisene? Hvilken rolle spiller banker og utlånspraksis for boligprisutviklingen? Data: Aggregerte nasjonalregnskapstall, befolkningsstatistikk og boligprisstatistikk. I tillegg evt. mikrodata for å støtte opp under evt. makromodellering.

50. Makroøkonomisk modell. Hva er det som gjør at norsk økonomi går godt eller dårlig? Det finnes mange ledende indikatorer for norsk økonomi. Kan en gjennom empiriske analyser avdekke om det er noen økonomiske størrelser som er egnet til å modellere BNP eller arbeidsledighetsraten? Kan resultatene fra en liten makromodell bidra til å predikere Norges Banks rentesetting og dermed bankenes utlånsrenter 1-3 år fram i tid? Data: Aggregerte nasjonalregnskapstall, finansmarkedsstatistikk, konjunkturdata/forventningsundersøkelser og mikrodata

Nasjonale datakilder

- Statistisk Sentralbyrå: http://www.ssb.no/emner/ og http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/
  - Tidsserier for makrovariable (prisindekser, nasjonalregnskapsvariable, arbeidsledighet)
  - Mikroøkonomiske variable: http://www.ssb.no/mikrodata/
- Norges Bank
  - Finansielle tidsserier (renter, valutakurser, aksjekurser, osv.)
  - Historiske data (lønninger, boligpriser): http://www.norges-bank.no/en/Statistics/Historical-monetary-statistics/
- Norsk Samfunnsvitenskaplig Database (NSD): http://www.nsd.uib.no/
  - Kommunedatabasen (skole, helse, befolkning etc.)
- Arbeidsmarkedsdata for Norge fra NAV: https://www.nav.no/Statistikk+og+analyse.348858.cms

Internasjonale datakilder

- Macrobonds: Vi har abonnement
- OECD: https://data.oecd.org/
- Verdensbanken (World Development Indicators): http://data.worldbank.org/
- IMF: http://www.imf.org/external/data.htm
- Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
- FN: http://unstats.un.org/unsd/default.htm
- Internasjonale kunnskapstester (TIMMS, PIRLS, PISA): http://timssandpirls.bc.edu/ og http://www.oecd.org/pisa/

Formelle retningslinjer

- Se nøye på vår webside om masteroppgaven

http://www.ntnu.no/studier/msok/masteroppgaven

  - Tips, veiledningsavtale, retningslinjer for veiledning, trykkebestilling, o.a.
- Retningslinjer for oppgaven:
  - 30 stp., ett semester
  - 40-60 sider (forside, forord, innholdsfortegnelse, referanseliste og evt. vedlegg ikke medregnet)
  - Skrives på norsk, engelsk, svensk eller dansk
  - Skrives i word eller latek. Kurs i latek gis 17-18 oktober
  - Kan skrives individuelt eller som samarbeid mellom to studenter (individuell muntlig eksamen)
  - Veiledning: Sikre at oppgaven er gjennomførbar, tilføre nødvendig kunnskap, kontroll av analysene